

ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงตีนตก

เมื่อ พ.ศ. 2524 พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร พระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ เป็นค่าใช้จ่ายสำหรับก่อสร้างศูนย์พัฒนาโครงการหลวงตีนตก เป็นศูนย์สาธิตและส่งเสริมการเพาะเห็ดหอม รวมทั้งส่งเสริมการปลูกกาแฟ อาราบิก้าเป็นอาชีพให้แก่ราษฎรในพื้นที่ นอกเหนือจากการทำอาชีพเดิมคือ การปลูกเมี่ยง ต่อมาจึงได้เริ่มนำพืชเขตหนาวชนิดอื่น ๆ เข้ามาส่งเสริมแก่เกษตรกรในพื้นที่ปลูกมากขึ้น

ต่อมาเมื่อวันที่ 5 มีนาคม พ.ศ. 2525 พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร สมเด็จพระบรมราชชนนีพันปีหลวง และพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎรบ้านแม่กำปองและสำนักงานโครงการหลวงตีนตก

ลักษณะภูมิประเทศ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นป่าดิบเขาและป่าเบญจพรรณมีที่ราบเชิงเขาบางส่วน สภาพป่าอุดมสมบูรณ์

ครอบคลุมพื้นที่ 21,656 ไร่

ความสูงจากระดับน้ำทะเล 750 - 1,300 เมตร

อุณหภูมิเฉลี่ย 23 องศาเซลเซียส

ประชากร เป็นคนเมืองทั้งหมด รวม 5 หมู่บ้าน จำนวนกว่า 1,200 คน

ปัจจุบันศูนย์พัฒนาโครงการหลวงตีนตก ได้จัดทำแปลงทดสอบสาธิตการปลูกพืชเพื่อหาพันธุ์ที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกพืชชนิดต่าง ๆ โดยมุ่งพัฒนาและส่งเสริมอาชีพให้เกษตรกรในการเพาะปลูกพืชผัก ไม้ผล กาแฟ เห็ด ภายใต้ระบบมาตรฐานอาหารปลอดภัย เช่น ระบบการเพาะปลูกที่ดี (GAP) สามารถสร้างรายได้ที่มั่นคงและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นแก่เกษตรกร นอกจากนี้ยังสนับสนุนและส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยการจัดกิจกรรมและพัฒนาด้านการศึกษา สังคม สิ่งแวดล้อม และสาธารณสุข พัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนให้เข้มแข็ง และส่งเสริมการปลูกป่าชาวบ้านตามแนวพระราชดำริป่า 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่างการอนุรักษ์ดินและน้ำด้วยการปลูกหญ้าแฝก รมรณรงค์การลดการใช้สารเคมีและเฝ้าระวังการปนเปื้อนมลพิษในสิ่งแวดล้อม ตลอดจนเป็นศูนย์เรียนรู้ด้านการเกษตรที่สูงแก่นักเรียน นักศึกษา เกษตรกร และผู้สนใจทั่วไป

ผลผลิตหลัก ได้แก่ ค่ะน้ำฮ่องกง เบ็บฮ่องเต้ เสาวรส กาแฟอาราบิก้า เห็ด วานิลลา กล้วยไม้ ฟาแลนนอปซิส

กาแฟได้ร่มไม้ สร้างรายได้ อนุรักษ์ธรรมชาติ

ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงตีนตก มีพื้นที่ปลูกกาแฟสายพันธุ์อาราบิก้า ในระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ โดยเกษตรกรจะปลูกภายใต้สภาพร่มเงา และปลูกพืชสลับกับการปลูกกาแฟ เช่น การปลูกสลับกับไม้ผล หรือในป่าที่มีต้นไม้ใหญ่ เพื่อป้องกันการเกิดโรคราสนิม ช่วยลด การระบาดของโรคและแมลงศัตรูกาแฟบางชนิด อีกทั้งยังช่วยรักษาป่าไม้ นอกจากนี้ศูนย์ ฯ ตีนตก ยังเป็นแหล่งเรียนรู้การผลิตกาแฟอาราบิก้าตั้งแต่การปลูก การดูแล จนได้กาแฟกะลาที่มีคุณภาพ เพื่อนำไปแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์กาแฟโครงการหลวงจำหน่ายต่อไป

จุดเรียนรู้ของศูนย์พัฒนาโครงการหลวงตีนตก

จุดเรียนรู้ภายในศูนย์

- สวนกาแฟ และโรงงานแปรรูปในศูนย์ ชมโรงเรือนกล้วยไม้ฟาแลนนอปซิส โรงเรือนวานิลลาและโรงเรือนเพาะเห็ด

ตลอดปี: ไม้กระถางเห็ด

ตามฤดูกาล: กาแฟอาราบิก้า (ต.ค. - ก.พ.) วานิลลา (มี.ค. - เม.ย.) กล้วยไม้ฟาแลนนอปซิส (พ.ย. - ก.พ.)

จุดเรียนรู้ชุมชน

- หมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์บ้านแม่กำปอง ชมวิถีชีวิตชาวพื้นเมือง การทำหมอนใบชา การทำสวนเมี่ยงการหมัก - นึ่งเมี่ยงแบบดั้งเดิม และเส้นทางศึกษาธรรมชาติ สวนสมุนไพร โดยสามารถติดต่อให้ไกด์ท้องถิ่นนำชมหมู่บ้าน นอกจากนี้ยังมีที่พักแบบโฮมสเตย์ที่ได้รับรองมาตรฐาน
- จุดชมวิวดอยม่อนล้าน ชมธรรมชาติป่าไม้ ต้นกฤษณา กล้วยไม้ป่า และจุดชมดอกนางพญาเสือโคร่งบาน และทะเลหมอก ช่วงฤดูหนาว และเส้นทางนี้ยังเชื่อมไปถึงอุทยานแห่งชาติแจ้ซ้อน จ.ลำปาง
- ชมโบสถ์กลางน้ำ และวิหารที่ทำด้วยไม้สักทอง แกะสลักลวดลายวิจิตรงดงาม ซึ่งเป็นงานสถาปัตยกรรมที่สำคัญของชุมชน ที่วัดคันธาพฤกษา (วัดแม่กำปอง)

ที่พัก - อาหาร

- บ้านพักรับรองของศูนย์ รองรับคณะศึกษาดูงานได้ประมาณ 35 - 40 คน และ ห้องประชุมขนาด 50 คน
- ร้านอาหารสโมสรตีนตก จำหน่ายอาหาร กาแฟโครงการหลวง และของที่ระลึก

การเดินทาง

- **เส้นทางที่ 1** (ทางคดเคี้ยว) จากตัวเมืองเชียงใหม่ ใช้เส้นทางหลวงหมายเลข 118 ผ่าน อำเภอดอยสะเก็ด กม. ที่ 27 เลี้ยวขวาผ่านบ้านโป่งกุ่ม แม่เตาดิน ถึงแยกห้วยแก้วเลี้ยวขวาไปจนถึงที่ทำการศูนย์ ระยะทางรวมทั้งสิ้น 43 กิโลเมตร
- **เส้นทางที่ 2** จากตัวเมืองเชียงใหม่ใช้เส้นทาง สายดอนจั่น - อำเภอแม่ออน ผ่านน้ำพุร้อนสันกำแพงไป ถึงแยกห้วยแก้ว เลี้ยวขวาไปจนถึงที่ทำการศูนย์ ระยะทางรวมทั้งสิ้น 55 กิโลเมตร

.....

ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงตีนตก

หมู่ 8 ต.ห้วยแก้ว อ.แม่ออน จ.เชียงใหม่ 50130

โทรศัพท์ 09 3146 7726 อีเมล: tt7014rpf@gmail.com